

Region Hovedstaden

Status for Region Hovedstadens større hospitalsbyggerier

Juni 2018

REGION

Region Hovedstaden

Indholdsfortegnelse

Status for Region Hovedstadens større hospitalsbyggerier	3
Baggrund	3
Ny Psykiatri Bispebjerg	4
Nyt Hospital Glostrup	6
BørneRiget	7
Steno Diabetes Center Copenhagen	9
Regional Sterilcentral Rigshospitalet	10
Regional Sterilcentral Herlev	12
Arbejdet i de politiske følgegrupper i første halvår af 2018	14
Ibrugtagning af de nye hospitalsbygninger	16
Statusredegørelse for byggerier der ibrugtages inden medio 2020	17
Byggeriernes samfundsansvar	20
Arbejds klausuler	20
Praktikpladsordningen	21
Øvrigt samfundsansvar, herunder klausuler om overholdelse af internationale konventioner mv.	22

Status for Region Hovedstadens større hospitalsbyggerier

Baggrund

Region Hovedstaden bygger i disse år om og til på en lang række hospitaler. Hvert kvartal modtager regionsrådet en status på de seks kvalitetsfondsbyggerier. Det drejer sig om Det Nye Rigshospital, Nyt Hospital Herlev, Nyt Hospital Nordsjælland, Ny Retspsykiatri Sct. Hans samt Nyt Hospital Bispebjerg.

Denne rapport indeholder en statusbeskrivelse på de resterende større hospitalsbyggeprojekter i Region Hovedstaden. Det drejer sig om følgende byggerier:

- Ny Psykiatri Bispebjerg
- Nyt Hospital Glostrup
- BørneRiget på Rigshospitalet, Blegdamsvej
- Steno Diabetes Center Copenhagen
- Regional Sterilcentral Rigshospitalet
- Regional Sterilcentral Herlev Hospital

Rapporten indeholder også en status for arbejdet i de otte politiske følgegrupper, der er nedsat for at følge byggeprojekterne. Afslutningsvis orienteres om ibrugtagning samt om håndteringen af de sociale klausuler i forbindelse med byggerierne.

Ny Psykiatri Bispebjerg

Kort om projektet

Ny Psykiatri Bispebjerg omfatter opførelse af en ny bygning til behandling af psykiatriske patienter samt renovering af eksisterende bygninger.

Sammen med Nyt Hospital Bispebjerg får Ny Psykiatri Bispebjerg en fælles laboratorie- og logistikbygning, som ibrugtages i sensommeren 2018, et parkeringshus, som er ibrugtaget, ny overfladeparkering samt etablering af to parkeringskældre.

Ny Psykiatri Bispebjerg er en udbygning og modernisering af rammerne for psykiatrien, idet Psykiatrisk Center København samles på Bispebjerg-matriklen, hvor også Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg er placeret.

Ny Psykiatri Bispebjerg omfatter opførelse af nybyggeri på ca. 23.200 m² og renovering af ca. 20.000 m² i eksisterende bygninger. Nybyggeriet indeholder 200 psykiatriske sengepladser i enestuer med eget bad og toilet fordelt på 12 sengeafsnit med tilhørende personale- og servicefaciliteter. Alle afsnit er disponeret med aktivitetsfaciliteter, således at alle patienter har mulighed for at benytte sig af såvel sanserum, multisal og træningsrum. Hvert afsnit omkranser en indre gårdhave, så alle patienter har mulighed for at benytte sig af et udendørsophold i døgnets 24 timer. Byggeriet indeholder ligeledes ny Akutmodtagelse med 10 akutsenge med eget bad og toilet, samt en ECT klinik, tandlægeklinik og et uddannelsescenter.

Ny Psykiatri Bispebjerg havde som udgangspunkt et budget på 1,03 mia. kr. (2009 p/1), som bliver finansieret via regionens investeringsbudget. Budgettet er efterfølgende udvidet med 7,5 mio. kr. til etablering af koblingsstation og 8,9 mio. kr. til finansiering af 40 erstatningsparkeringspladser på Bispebjerg-matriklen som følge af et frasalg af parkeringsareal i Parkeringshuset til en dagligvarebutik. Budgettet udgør herefter 1.046,4 mio. kr. (2009 pl). Dette beløb skal dække projektering af det psykiatriske byggeri, nybyggeri, renovering, nedrivning af diverse bygninger, infrastruktur, p-hus med en andel til ca. 380 biler, p-kælder samt p-pladser i terræn til samlet ca. 150 biler, medicoudstyr, it-udstyr, kunst, bygherreomkostninger m.m.

I forbindelse med godkendelsen af projektforslaget for Ny Psykiatri Bispebjerg i efteråret 2017, er det besluttet, at der overføres 48 mio. kr. (2017 pl) svarende til 42,4 mio. kr. i 2009 pl fra renovering til nybyggeri, idet det vurderes, at der kan etableres de nødvendige funktioner med den ønskværdige kvalitet ud fra det tilbageværende renoveringsbudget.

Nybyggeriet forventes igangsat sensommeren 2019 og ibrugtages i etaper fra foråret 2021 til ultimo 2022. Ibrugtagning af renoverede bygninger sker medio 2024. Tidsplanen forventes overholdt.

Bygherrerådgiver for Ny Psykiatri Bispebjerg: Moe A/S med Brunsgaard+Laursen ApS og Mtre ApS som underrådgivere.

Totalrådgiver for Ny Psykiatri Bispebjerg: Friis & Moltke A/S og PLH Arkitekter A/S med underrådgiverne Søren Jensen A/S, SINTEF A/S og Møller og Grønberg A/S.

Status og nyere politiske beslutninger

Siden projektforslagets vedtagelse i regionsrådet den 24. oktober 2017 er der arbejdet med forprojekt og myndighedsandragende. Ansøgning om byggetilladelse er indsendt til København Kommune, som har anmodet om yderligere dokumentation. Byggetilladelsen forventes at foreligge omkring sommer 2018.

Byggesagsbehandlingen for de to byggesager på hospitalets matrikel behandles hver for sig, og der er således ikke en indbyrdes risiko ift. tidsplanerne for de to projekter.

For nuværende detailprojekteres udbud af ledningsarbejder og indledende arbejder, herunder af vejforløb og byggemodning, hvor udgravning til første bygning forberedes inden udbud.

Ligeledes pågår projekteringsarbejdet med hovedprojektet såvel etape 1 og etape 2, som skal granskes af bygherre inden det sendes i udbud i foråret 2019. Licitation forventes afholdt medio 2019 og første spadestik forventes afholdt i efteråret 2019.

Som ovenfor nævnt indgår renovering af eksisterende bygninger i projektet, hhv. bygninger 60, 61 og 62 i Lersø Komplekset og bygning 20. Lersø Komplekset skal danne ramme for den fremtidige ambulante behandling for psykiatriske patienter. Pt. pågår der et analysearbejde med teknisk gennemgang af bygningen og forslag til placering af funktioner mv. som grundlag for udarbejdelse af et dispositionsforslag.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte den 24. oktober 2017 projektforslaget for Ny Psykiatri Bispebjerg
- Regionsrådet godkendte den 13. december 2016 dispositionsforslag for Ny Psykiatri Bispebjerg.
- Valg af endelig vinder af Ny Psykiatri Bispebjerg projektkonkurrencen blev forelagt for regionsrådet den 2. februar 2016.
- Tre ligeværdige vindere af projektkonkurrencens 1. fase vedr. Ny Psykiatri Bispebjerg blev forelagt for regionsrådet den 16. december 2014.
- Regionsrådet godkendte den 29. oktober 2013 bedømmelseskriterier for projektkonkurrencerne for nybyggeriet for hhv. Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg.

Nyt Hospital Glostrup

Kort om projektet

Projektet omfatter etablering af et nyt neurorehabiliteringshus med 125 senge på Glostrup Hospital. Bygningen skal understøtte en samling af regionens specialiserede neurorehabilitering. Foruden neurorehabiliteringshuset omfatter projektet også et parkeringshus med fokus på bæredygtighed og plads til 483 parkeringspladser.

Projektet på Glostrup Hospital er finansieret af regionens investeringsbudget. Det er på grund af projektets størrelse og kompleksitet besluttet, at projektet organisatorisk håndteres efter de samme retningslinjer som kvalitetsfondsbyggerierne.

Projektets samlede bygningsanlæg udgør 25.000 m² og har inkl. parkeringshuset et samlet budget på 806,2 mio. kr. (2014-BOI).

Bygherrerådgiver: Rambøll, Friis & Moltke og Brunsgaard+Laursen

Totalrådgiver: AART Architects og Nordic – office of Architecture med underrådgiverne ALECTIA, Marianne Levinsen Landskab, Harde Larsen Rådgivende Ingeniører, Buro Happold ApS og Hospitalitet A/S

Status og nyere politiske beslutninger

Hovedprojektet blev fremsendt til projektorganisationen i efteråret 2017. Der er gennemført en evaluering med ekstern rådgiverbistand, da projektorganisationen ikke fandt hovedprojektet i en sådan kvalitet, at det kunne udbydes. Der pågår derfor nu en proces med at sikre kvalitetsniveauet i hovedprojektet. Processen afsluttes i juni 2018, hvorefter udbud og licitationen gennemføres. Licitationen forventes afholdt i september 2018. Den ekstra kvalitetssikring af hovedprojektet forsinket udbudstidspunktet. I forhold til det oprindelige projekt er den samlede forsinkelse 2,5 år. Denne forsinkelse skyldes ikke alene udfordringer med projektering af byggeriet, men også at projektet undervejs er blevet opdimensioneret og tilført yderligere 22 sengepladser.

Forventet ibrugtagning er medio 2021. Der arbejdes på at optimere og afkorte udførelsesfasen.

Forsinkelsen medfører, at patienterne skal forblive i de eksisterende rammer i en længere periode end oprindeligt planlagt.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte den 16. august 2016 projektforslaget for Nyt Hospital Glostrup.
- Regionsrådet godkendte den 16. december 2014 kombineret byggeprogram/dispositionsforslag.

- Regionsrådet blev på mødet i december i 2013 orienteret om den endelige vinder af projektkonkurrencen og godkendte, at der efterfølgende kunne indgås kontrakt med vinderen om totalrådgivningen.
- Sundhedsstyrelsens nye forløbsprogram for rehabilitering af patienter med hjerneskade medfører, at den specialiserede neurorehabilitering samles på Glostrup Hospital. Regionsrådet har på mødet den 18. juni 2013 godkendt, at kapaciteten derfor udvides med 22 senge, at budgettet for det samlede projekt udvides med 128 mio. kr., og at den eksisterende investeringsbevilling til udførelse af parkeringshus, kølecentral og nødstrømsanlæg forhøjes med 7,2 mio. kr.
- Regionsrådet godkendte den 21. august 2012 tildelingskriterier og investeringsbevillinger til udførelse af P-huset og de tekniske anlæg samt til bygherrerådgivning og gennemførelse af projektkonkurrencen for neurorehabiliteringshuset.

BørneRiget

Kort om projektet

Region Hovedstaden og Ole Kirk's Fond blev med samarbejdsaftalen den 14. juni 2016 enige om i samarbejde at realisere visionen om at bygge verdens bedste hospital til børn, unge, fødende og deres familier - BørneRiget.

Projektet omfatter knap 58.000 m² nybyggeri på Rigshospitalets matrikel. Byggefeltet ligger i den vestlige del af Rigshospitalets matrikel mod Amorparken og skaterparken i Fælledparken og forudsætter nedrivning af det eksisterende Rockefeller kompleks. I BørneRiget samles al diagnostik og behandling af børn, unge og fødende, som i dag foregår spredt i forskellige bygninger på Rigshospitalets matrikel. Bygningen skal rumme 161 senge til børn og unge, 36 senge til voksne, 16 operationsstuer og 14 fødestuer. Hertil kommer en række opvågningspladser, daghospitalspladser til børn og unge, ambulatorierum til hhv. børn, unge og fødende, samt en almen og nuklear diagnostisk enhed.

Det gennemgående princip i BørneRiget er, at specialisterne kommer til barnet, de unge, fødende og familien - ikke omvendt. I det nye hospital er behandling, pleje, forskning, uddannelse, teknologi og arkitektur tænkt sammen i en integreret løsning. Barnets leg er integreret i selve behandlingen som en gennemgående rød tråd i hele forløbet. Derudover skaber det nye hospital rammerne for, at familier får mulighed for at være sammen som familie og have en så almindelig og tryk hverdag som muligt.

Byggeriet har et samlet budget på 2 mia. kr., hvoraf Ole Kirk's Fond donerer 0,6 milliarder kr., og regionsrådet har bevilliget 1,4 mia. kr.

Selve byggeriet forventes at gå i gang medio 2020, og bygningen er planlagt til aflevering fra entreprenøren medio 2023 og forventes klar til at blive taget i brug medio 2024.

Bygherrerådgiver: COWI A/S

Totalrådgiver: 3XN sammen med Arkitema, Niras, Kristine Jensens Tegnestue og Rosan Bosch

Status og nyere politiske beslutninger

Projektorganisationen modtog den 22. december 2017 udkast til dispositionsforslag fra totalrådgiver. Det modtagne forslag fremstod som et robust forslag, der fulgte linjerne i konkurrenceforslaget. Forslaget var dog udfordret ift. budget og arealer. Fra januar 2018 og til medio marts 2018 har der været et tæt samarbejde mellem projektorganisation, bygherrerådgiver og totalrådgiver om at bearbejde dispositionsforslaget og at bringe det inden for rammen ift. budget og arealer. Det endelige dispositionsforslag blev behandlet af den politiske følgegruppe den 20. marts 2018 og godkendt af regionsrådet den 17. april 2018.

Det er vurderingen, at det godkendte dispositionsforslag lever op til visionerne for BørneRiget. Herunder særligt at leg er integreret i bygningen og konkretiseres endnu mere i fasen mod udarbejdelse af projektforslaget. I arbejdet med at bearbejde dispositionsforslaget er antallet af senge reduceret med 28 stk. og dermed bliver der samlet set 197 senge i BørneRiget. Sengereduktion forventes dog ikke at få betydning for behandlingen og patienterne. Arbejdet med at reducere i arealet betyder også, at bygningen er optimeret, trimmet og fremstår som en bygning, der konstruktionsmæssigt er nemmere at bygge og vedligeholde.

Projektet går nu ind i fasen med at udarbejde projektforslag, som forventes at blive fremlagt til politisk behandling primo 2019.

Opførelsen af BørneRiget kræver nedrivning af Rockefellerkomplekset, hvor en række behandlings- og forskningsfunktioner pt. er placeret. Disse funktioner skal genhuses inden nedrivning kan ske.

Regionsrådet besluttede den 18. april 2017 at opføre en tilbygning til Nordfløjen – Nordfløj fase II, som skal huse hovedparten af funktionerne i det nuværende Rockefellerkompleks, mens resterende funktioner søges placeret i eksisterende lokaler i Blegdamsvej-området og i Glostrup. Det er forventningen, at Nordfløj fase II kan tages i brug ultimo 2019, hvorefter nedrivning af Rockefeller kan gå i gang, så hovedtidsplan for BørneRiget overholdes.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte den 17. april 2018 dispositionsforslag for BørneRiget.
- Regionsrådet godkendte den 22. august 2017 arkitektfirmaet 3XN A/S som vinder af projektkonkurrencen om at bygge BørneRiget. Vinderen blev fundet på baggrund af en tofaset projektkonkurrence med forhandling, som fandt sted i perioden juni 2016 til august 2017. 3XN har udarbejdet deres forslag sammen med Arkitema, NIRAS, Arkitekt Kristine Jensens Tegnestue og Rosan Bosch.

- Regionsrådet godkendte den 18. april 2017 Investeringsbevilling til at bygge Nordfløj fase II.

Steno Diabetes Center Copenhagen

Kort om projektet

Region Hovedstaden og Novo Nordisk Fonden besluttede i efteråret 2015, at samarbejde om et markant løft af diabetesindsatsen – et nyt Steno Diabetes Center, der etableres ved Herlev Hospital. Centeret, der er en specialklinik, skal fungere som et behandlings-, sundhedsfremme-, forsknings- og videnscenter for patienter og pårørende samt for kommuner og almen praksis. Centeret skal desuden være omdrejningspunkt for et nationalt og internationalt forskningssamarbejde.

Patientbehandlingen på Steno Diabetes Center Copenhagen vil altovervejende være ambulant, og kapaciteten vil i 2021 omfatte ca. 12.000 patienter årligt, svarende til 60.000 besøg. Kun i forbindelse med forsøg vil der være patienter, som skal overnatte. Det forventes, at centeret skal have ca. 360 ansatte. Centerets behandling og forskning vil omfatte både børn og voksne, og alle læger i såvel Region Hovedstaden som Region Sjælland skal kunne henvise patienter til centeret. Foruden behandlings- og forskningsfaciliteter skal centeret bl.a. rumme motions- og undervisningsfaciliteter samt et ”Food-Lab”, der anvendes til bl.a. kostvejledning og undervisning i f.eks. at tælle kulhydrater.

Steno Diabetes Center Copenhagen bygges på det område, hvor Arkaden er i dag. Arkaden rives ned i løbet af 1. halvår 2018, og dens funktioner (hospitalets administration og stabsfunktioner) er flyttet til andre lokaler. Den nye bygning bliver på ca. 14.100 m² brutto. Hertil kommer tilhørende parkeringskælder.

Byggeriet udføres i perioden 2018-2020, med aflevering fra entreprenøren ultimo 2020 og ibrugtagning for patienter og personale primo 2021. Udgiften til byggeriet udgør ca. 700 mio. kr., som finansieres af Novo Nordisk Fonden.

Bygherrerådgiver: Niras A/S med underrådgiver Alex Poulsen Arkitekter A/S.

Totalrådgiver: COWI A/S med følgende underrådgivere: Vilhelm Lauritzen Arkitekter med følgende underrådgivere: Mikkelsen Arkitekter A/S og Sted ApS.

Status og seneste politiske beslutninger

Projektorganisationen har sammen med totalrådgiver arbejdet på projektforslaget, som blev forelagt den politiske følgegruppe den 20. februar 2018. Projektforslaget blev efterfølgende godkendt på Regionsrådsmødet den 13. marts 2018.

På baggrund af arbejdet med projektforslaget er afleveringen af byggeriet planlagt til ultimo december 2020, tre måneder senere end oprindeligt planlagt.

Byggegruppen er sendt i udbud ultimo maj 2018. Udbud af de øvrige entrepriser forventes udsendt i prækvalifikation medio juli 2018

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte den 13. marts 2018 projektforslaget.
- Regionsrådet godkendte den 19. december 2017 byggeprogram og dispositionsforslag.
- Regionsrådet godkendte den 13. december 2016, at der indgås kontrakt med den vindende totalrådgiver. Desuden godkendte regionsrådet en investeringsbevilling til totalrådgiverydelser, bygherrerådgivning samt øvrige omkostninger frem til og med kontraheringen.
- Regionsrådet godkendte den 29. juli 2016 investeringsbevillingen til forundersøgelser og projektkonkurrence.
- Regionsrådet og Novo Nordisk Fondens bestyrelse tiltrådte den 17. maj 2016 en drejebog samt en række bevillingsaftaler for etableringen og finansieringen af Steno Diabetes Center Copenhagen.
- Regionsrådet fik i forbindelse med regionsrådsmødet den 17. maj 2016 en mundtlig orientering om indholdet af konkurrenceprogrammet. Regionsrådet godkendte samtidig, at koncerndirektionen af hensyn til tidsplanen for byggeriet bemyndiges til at godkende konkurrenceprogrammet for byggeriet.

Regional Sterilcentral Rigshospitalet

Kort om projektet

Regional Sterilcentral Rigshospitalet skal betjene Rigshospitalet (Blegdamsvej og Glostrup) samt Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Sterilcentralen dimensioneres med en kapacitet på ca. halvdelen af regionens behov.

Sterilcentralen etableres med godsterminal og placeres ved det nye parkeringshus. Byggeriet styres af projektorganisationen for Det Nye Rigshospital og i tæt samarbejde med Regional Sterilcentral Herlev. Regional Sterilcentral Rigshospitalet og Regional Sterilcentral Herlev bliver fælles om en fremtidig driftsorganisation. Denne organisation forankres i Servicecentret (SEC) på Rigshospitalet.

Projektet har oprindeligt haft et budget på 359 mio. kr. (2014-p/1), som finansieres af Region Hovedstaden. Rammen blev i forbindelse med budgetforliget for 2014 forhøjet med 154 mio. kr. (2014-p/1), så der kunne bygges en fuldautomatisk sterilcentral. Den øgede automatisering vil blandt andet bidrage til et bedre arbejdsmiljø. Det blev endvidere i budget 2015 besluttet, at teknisk apparatur og udstyr til sterilcentralerne finansieres via leasing, og at anlægsrammen reduceres tilsvarende.

Licitationsresultatet på bygningsdelen af Regional Sterilcentral Rigshospitalet var inden for det afsatte budget, og der blev indgået endelige kontrakter med entreprenørerne i slutningen af november 2015. Byggeriet blev igangsat december 2015. Planlagt ibrugtagning af 1. etape go-live er ultimo marts 2019.

Totalrådgiver: Niras (tidligere Alectia) med underrådgivere C.F. Møller og Teknologisk Institut.

Status og nyere politiske beslutninger

Byggeriet er i sin afslutning. Hovedparten af bygningsarbejdet er afsluttet med udgangen af 2017. Der pågår afsluttende arbejde forventeligt frem til maj måned 2018. I henhold til den reviderede tidsplan er afleveringen af bygning inkl. installationer og bygherreleverancer fastlagt til primo oktober 2018, hvilket er en forsinkelse på 3 uger. Forsinkelsen skyldes, at der er konstateret udfordringer ift. at bygningen får de nødvendige installationer klarmeldt til testperiodens opstart. Perioden med test og validering af udstyr og automatik samt IT end-to-end test forventes afsluttet medio december 2018. Efter IT end-to-end-test overgår projektet til Drift- og implementeringsprojektet, hvor der udføres test med prøveleveringer og pilottest, således at det forventes, at sterilcentralen er klar til levering af rigtige ordrer til klinikker i 1. etape af go-live ultimo marts 2019.

Sammen med Regional Sterilcentral Herlev pågår der løbende koordinering i forhold til udstyr og automatisering, herunder planlægning af udførelsesfasen samt ibrugtagningen. På baggrund af kompleksiteten i projektet, herunder bl.a. i forhold til de tekniske installationer i bygningen og myndighedsgodkendelser heraf, er der afledte tidsfristforlængelser på projektet. Dermed er reserveerne i stigende omfang kommet under pres.

Samarbejdet om fællesanskaffelserne med Regional Sterilcentral Herlev forløber planmæssigt.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte på mødet den 24. oktober 2017 en fornyelse af den eksisterende bevilling til bygherreomkostninger og udførelse.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 18. april 2017 en forhøjelse af leasingrammen på begge sterilcentralprojekter.
- Regionsrådet godkendte den 17. maj 2016 en fornyelse af den eksisterende bevilling til bygherreomkostninger samt en ny investeringsbevilling til indkøb af bygherreanskaffelser.
- Regionsrådet godkendte den 14. april 2015, at der anskaffes teknisk apparatur og udstyr samt IT-systemer til installation i sterilcentralen ved Rigshospitalet til en samlet værdi af 163,8 mio. kr. ved leasingfinansiering.
- Regionsrådet godkendte den 16. december 2014 projektforslaget for sterilcentralen på Rigshospitalet og godkendte i samme omgang investeringsbevillingen til selve opførelsen af sterilcentralen.
- Forretningsudvalget blev den 29. januar 2013 orienteret om vinderen af totalrådgiverudbuddet.

- Regionsrådet godkendte den 18. september 2012 placeringen af Regional Sterilcentral 1 på Rigshospitalet samt tildelingskriterierne for udbuddet af totalrådgivning.

Regional Sterilcentral Herlev

Kort om projektet

Regional Sterilcentral Herlev skal betjene Herlev, Gentofte, Amager, Hvidovre og Nordsjællands Hospital. Sterilcentralen dimensioneres med en kapacitet, der kan varetage godt halvdelen af regionens behov.

Den placeres i forbindelse med servicebygningen på den nordvestlige del af hospitalets matrikel. Byggeriet styres af projektorganisationen for Nyt Hospital Herlev og der er et tæt samarbejde med Regional Sterilcentral Rigshospitalet. Regional Sterilcentral Rigshospitalet og Regional Sterilcentral Herlev bliver fælles om en fremtidig driftsorganisation. Denne organisation forankres i Servicecentret (SEC) på Rigshospitalet.

Projektet har oprindeligt haft et budget på 353 mio. kr. (2013-p/1), som finansieres af Region Hovedstaden. Rammen blev forhøjet med 110 mio.kr. (2014 p/1) i forbindelse med budgetforliget for 2014 således at der kunne bygges en fuldautomatisk sterilcentral. Hertil kommer et bidrag fra kvalitetsfundsprojektet på ca. 25 mio. kr. til etablering af forsynings- og transportinfrastruktur. Det blev endvidere i budget 2015 besluttet, at teknisk apparatur og udstyr til sterilcentralerne finansieres via leasing, og anlægsrammen blev reduceret tilsvarende.

Totalrådgiver: Niras (tidligere Alectia).

Status og nyere politiske beslutninger

Byggeriet blev påbegyndt i november 2015 og nærmer sig nu sin afslutning. Regional Sterilcentral Herlev forventes afleveret fra entreprenørerne ultimo april 2019, hvor test og validering af udstyr forventes gennemført. Herefter følger en periode frem til primo juli 2019 med såkaldte IT end-to-end test, hvor processer afprøves fra start til slut. Herefter overgår projektet til drift- og implementeringsprojektet, hvor der udføres test med prøveleveringer og pilottest, således at det forventes, at sterilcentralen er klar til levering af rigtige ordrer til klinikker i 1. etape af go-live ultimo september 2019.

På baggrund af kompleksiteten i projektet, herunder blandt andet i forhold til de tekniske installationer i bygningen og myndighedsgodkendelser heraf, er der afledte tidsfristforlængelser på projektet. Dermed er reserverne i stigende omfang under pres.

Samarbejdet om fællesanskaffelserne med Regional Sterilcentral Rigshospitalet forløber planmæssigt.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte på mødet den 13. juni 2017 en fornyelse af den eksisterende bevilling til rådgiverudgifter og udførelse.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 18. april 2017 en forhøjelse af leasingrammen på begge sterilcentralprojekter.
- Regionsrådet godkendte den 14. april 2015, at der anskaffes teknisk apparatur og udstyr, samt IT-systemer til installation i sterilcentralen ved Herlev til en samlet værdi af 188,4 mio. kr. ved leasingfinansiering.
- Regionsrådet godkendte den 10. marts 2015 projektforslaget for Regional Sterilcentral Herlev. Samtidig blev der godkendt en udførelsesbevilling på 152,3 mio. kr. til anlægsarbejder.
- Forretningsudvalget blev på mødet den 28. januar 2014 orienteret om valg af totalrådgiver for regional sterilcentral Herlev. Vinderen blev Alectia A/S med C.F. Møller som underrådgiver.
- Regionsrådet godkendte den 23. oktober 2012 placering af Regional Sterilcentral 2 på Herlev Hospital.

Arbejdet i de politiske følgegrupper i første halvår af 2018

Der er nedsat otte politisk følgegrupper til de store byggerier. Følgegruppen følger realiseringen af de nye byggerier og orienteres om projektets fremdrift. Følgegruppen deltager ligeledes i idéudvekslingen omkring projektet og drøfter projektets faseskift mv. forud for forelæggelser for forretningsudvalg og regionsråd. Herudover forelægges andre væsentlige spørgsmål den politiske følgegruppe forud for forelæggelse i forretningsudvalg og regionsråd. Følgegruppen overvåger, at beslutninger truffet i regionsrådet og retningslinjer for projektet følges.

Oversigten nedenfor viser mødeaktiviteten i de politiske følgegrupper i første halvår af 2018 samt hvilke emner, der har været behandlet i de politiske følgegrupper:

Projekt	Møder i 2018	Emner
Det Nye Rigshospital og Regional Sterilcentral Rigshospitalet	8. marts 2018	Introduktion til og aktuel status for projekterne på Rigshospitalet, Blegdamsvej samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave.
	20. april 2018	Gennemgang af økonomistyring og reserver for Regional Sterilcentral Rigshospitalet.
Nyt Hospital Herlev, Regional Sterilcentral Herlev Hospital og Steno Diabetes Center Copenhagen	20. februar 2018	Introduktion til og aktuel status for projekterne på Herlev Hospital samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave.
	20. april 2018	Gennemgang af økonomistyring og reserver for Regional Sterilcentral Herlev.
Nyt Hospital Hvidovre	2. marts 2018	Introduktion til og aktuel status for projekterne på Hvidovre Hospital samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave.
	30. maj 2018	Gennemgang af projektets økonomistyring og reserver.
Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg	7. marts 2018	Introduktion til og aktuel status for projekterne på Bispebjerg Hospital samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave.

	17. maj 2018	Introduktion til byggeri af psykiatriske hospitaler.
	30. maj 2018	Gennemgang af projekternes økonomistyring og reserver.
Ny Retspsykiatri Sct. Hans	5. marts 2018	Introduktion til og aktuel status for projektet på Sct. Hans Hospital samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave.
Nyt Hospital Nordsjælland	27. februar 2018	Introduktion til og aktuel status for projektet på Nyt Hospital Nordsjælland samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave.
	26. juni 2018	Aktuel status på projektets fremdrift og økonomi.
Nyt Hospital Glostrup	9. maj 2018	Introduktion til og aktuel status for projektet på Rigshospitalet, Glostrup samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave.
BørneRiget	20. marts 2018	Introduktion til og aktuel status for BørneRiget samt introduktion til følgegruppens rolle og opgave. Præsentation af dispositionsforslaget.
	20. april 2018	Orientering Nordfløjen fase II.

Ibrugtagning af de nye hospitalsbygninger

Inden for en kort årrække skal de første nye hospitalsbygninger, der opføres i Region Hovedstaden, tages i brug af patienter og personale. Indflytning i nye hospitalsbygninger er en kompleks opgave, som kræver tidlig planlægning. En opgave der typisk igangsættes to år før selve ibrugtagningen.

Opgaven med ibrugtagning består af en række indbyrdes afhængige opgaver og det kræver et stort koordineringsarbejde med mange involverede interessenter. Opgaven vil typisk blive løst og koordineret af særlig nedsat organisation til formålet, som fastlægger hvilke opgaver der skal løses før, under og efter indflytning og ibrugtagning.

Når de nye bygninger står klar til indflytning, er der forventninger og krav om, at opgaverne løses mere effektivt og at patientforløb og arbejdsgange er optimerede. For at få det største udbytte af denne effektivisering er der ofte behov for at ændre på organiseringen, at udarbejde nye koncepter for opgaveløsningen, udvikle og optimere patientforløb, teste nye arbejdsgange og foretage afprøvninger mv. Dette arbejde kan opstartes, mens de nye bygninger er ved at blive opført.

I programmerings- og projekteringsarbejdet, er de nye fysiske rammer fastlagt og udviklet som resultat af brugerinddragelsesprocesser og optimeringer af patientforløb og arbejdsgange. Her foretages der også afprøvninger i form af bordsimuleringer f.eks. via voksdugmetoden, som er et rollespil med lego-figurer, eller gennem test og afprøvninger af rum og funktioner i fuld størrelse (mock-up). Virtual Reality (VR) metoden, hvor rum afprøves med 3D-briller, kan også anvendes. Alle disse former for test og afprøvninger vil også indgå, som en del af forberedelsen og oplæringen af personalet i brugen af de nye rammer inden selve ibrugtagningen.

Der anvendes som nævnt flere metoder til optimering af forløb, flow, arbejdsgange og træning af personalet, og for sikre vidensdeling på tværs af hospitalerne internt i regionen, og mellem regionerne, er der nedsat grupper, hvor der er mulighed for at videndele på tværs. I forhold til selve den fysiske indflytning, er der også nedsat grupper, som videndeler på tværs.

Nyt apparatur og udstyr skal sættes op i de nye rammer, og der kan også være tale om flytning af eksisterende udstyr og apparatur. Tekniske systemer kræver test og indkøring (commissionering). Dette er alle opgaver (bygherreleverancer), der kræver adgang til de nye bygninger, før bygningen overdrages fra entreprenør til bygherre. Alle opgaver der kræver tæt koordinering, faste aftaler omkring tid, leverancer, økonomi og risici.

I det følgende gives der en statusredegørelse for de hospitalsbyggerier, der skal ibrugtages i perioden frem mod sommeren 2020, hvilket vil sige to år før selve indflytningen. Alle byggeriernes ibrugtagningstidspunkter fremgår af vedlagte tidslinje (bilag).

Statusredegørelse for byggerier der ibrugtages inden medio 2020

Nyt Hospital Bispebjerg og Ny Psykiatri – Laboratorie- og Logistikbygningen (medio 2018)

For at sikre en succesfuld ibrugtagning og indflytning har der de sidste to år været gennemført et grundigt forberedelsesarbejde. Der er etableret en organisation; ”Klar til nyt Bispebjerg” der skal sikre indflytningen og ibrugtagningen. Der er udarbejdet selvstændige planer for indflytningen, for hvert af de hinanden uafhængige funktioner, og selve indflytningen vil ske på forskellige tidspunkter.

Den første indflytning vil foregå fra august 2018, hvor Klinisk Bio Kemisk afdelings (KBA) produktionshal opsættes og testes. Oplæring af personalet sker i slutningen af 2018 med idriftsætning ultimo 2019. Den eksisterende produktionshal vil i denne periode fungere samtidigt med den nye hal. Udgifter til dobbeltdrift, oplæring samt vikardækning har afdelingen over et stykke tid sparet op til.

En del af arbejdet er indkøb og opsætning af it, medicoteknisk udstyr samt løst inventar. Der er indgået aftaler om, at opsætning af it-leverancer kan ske inden bygningen skal ibrugtages fra august. I forhold til leveringen af medicoudstyr gennemføres udbuddet af produktionsudstyr til KBA, som forventes leveret i august 2018.

Indflytning i områder til Fælles forskning sker fra september 2018 med indflytning af personale efterfulgt af opsætning af laboratoriet i januar 2019 samt indkøb af nyt apparatur. Planerne for ibrugtagning er knyttet op på, at der anskaffes apparatur via fondsansøgninger, som der kommer svar på i december 2018. Hospitalet vil frem mod december 2018, opstille alternative scenarier for Fælles forskning, såfremt fondsansøgningerne ikke bærer frugt.

Der indrettes Fælles dyrestald (fælles for neurologi og klinisk biologisk afdeling fra hospitalet og Psykiatrisk Center København), som flytter ind i slutningen af 2018.

Indflytningen af Facility Management (FM) vil foregå fra oktober 2018, men arbejdsprocesserne, som bygningen er designet til, kan først automatiseres når hele Akuthuset er ibrugtaget. Oplæring af personalet vil foregå i 2022.

Ibrugtagningen af Laboratorie- og Logistikbygningen vurderes til at være en ”lav-risiko” flytning, da der ikke flyttes patienter, og flytningen har ikke direkte indvirkning for fremdriften af de øvrige byggeprojekter på Bispebjerg (Akuthuset etape 1 og 2), hvis flytteprocessen skulle trække ud.

Brugerne af bygningen har løbende været inviteret på rundvisning i bygningen og været involveret i indretningen af lokalerne.

Status er, at planerne for ibrugtagningen og indflytningen kører tilfredsstillende og som planlagt.

Erfaringerne fra ibrugtagningen og indflytningen i den nye Laboratorie- og Logistikbygning, vil blive overført til den efterfølgende og mere komplicerede ibrugtagning og indflytning i Akuthuset.

Det nye Rigshospital – Nordfløjen (efteråret 2019)

Et planlægningsarbejde har været i gang siden 2017. Der er etableret en organisation med en Koordinationsgruppe, der skal sikre koordinationen mellem bygge- og projektorganisationen og derved sikre at klargørings- og planlægningsaktiviteter i Nordfløjen bliver koordineret frem til ibrugtagning den 6. oktober 2019. Planlægningsorganisation er forankret i direktionen. Klinikken og medarbejderrepræsentanter er repræsenteret i alle fora, hvor mere end 100 chefer, ledere og medarbejdere er involveret i planlægningen.

Der har været nedsat arbejdsgrupper som har arbejdet med arbejds gange, fællesområder, funktion og drift mv. Beslutninger samles i en log og der afrapporteres fra gruppernes arbejde i juni 2018.

Planer for træning og oplæring af personale inden indflytning i nye rammer, samt planer for flytteopgaven er under udarbejdelse.

Der er udarbejdet en masterplan for selve perioden op til indflytning den 6. oktober 2019, med aktiveringsperioden fra marts til oktober 2019. Masterplan forankres i byggeprojektet med indmeldinger fra planlægningsorganisationen.

Der gennemføres parathedsmålinger for fremdrift på alle områder. De månedlige parathedsmålinger skal sikre fremdrift og håndtering af opmærksomhedspunkter og handleplaner for disse.

Der er etableret en organisation, der skal sikre, at der er planer for bygherrelleverancer som it, medicoteknisk udstyr mv. til varetagelse af opgaver både før, under og efter ibrugtagning af bygningen. Ligeledes er der udarbejdet kommunikationsplaner.

Risici og eventuelle udfordringer varetages løbende via parathedsmålinger og koordinering af det samlede ibrugtagnings- og indflytningsarbejde, der foregår i Koordineringsgruppen med deltagelse af direktionen.

Status fra organisationen er, at tidsplanen holdes og at planlægningsarbejdet kører som planlagt.

Regional sterilcentral (RSR) og godsterminal Rigshospitalet og Regional sterilcentral Herlev (RSH) (2019)

At etablere og idriftsætte automatiseret ny sterilcentral indeholder flere risici og opmærksomhedspunkter. For det første er tidsplanen for idriftsættelsen

stærkt afhængig af det enkelte byggeprojekts tidsplan, som ved en forsinkelse her vil medføre en direkte forsinkelse i drifts- og implementeringsprojektets tidsplan samt i fusionsplanen (personalesammenflytninger).

Der har igennem hele byggeprocessen været afholdt møder til sikring af god overgang fra anlæg til drift herunder planlægning af den konkrete overtagelse af bygning og tekniske anlæg/installationer inkl. dialog med entreprenørerne angående undervisning af det tekniske driftspersonale, som fremadrettet skal varetage opgaven.

Der er i projektet tale om fusionering af personale fra de eksisterende sterilcentraler, og der er lagt planer for fusionen og arbejdet med nye arbejds-gangsbeskrivelser, hvortil bl.a. voksdugmodellen har været anvendt. Ligesom der er udarbejdet kommunikationsplaner. De medfremtidige medarbejderkompetencer er blevet afklaret, og der er udviklet et uddannelseskoncept for sterilassistenter.

Status på nuværende tidspunkt er, at forsinkelser på byggeprojektet foreløbigt ikke er kritisk for drifts- og implementeringsprojektet. I tilfælde af yderligere forsinkelser på byggerierne (både Herlev og Rigshospitalet) forventes det at medføre konsekvenser for ibrugtagning af operationsstuerne i Nordfløjen på Rigshospitalet samt Herlev Hospitals Akutmodtagelse og Kvinde Barn Center.

I forhold til risici og udfordringer mv. rapporteres der om risiko for forsinkelse grundet mangelfuld integration imellem it-systemer og at end-to-end test tager længere tid end forudsat.

For udstyr/automation rapporteres det, at projektet er i god kontrol. Der er kun opmærksomhedspunkter i forhold til robotløsningens etablering med særlig opmærksomhed på implementeringen af et par special-programmeringsleverancer. Der afholdes møderække i forhold til, hvordan procesudstyrets overdrages og hvordan den fornødne undervisning i vedligeholdelsesdrift kan planlægges og afleveres.

Administrationen følger drifts- og implementeringsprojektet tæt for at sikre sterilcentralernes leverancesikkerhed.

Nyt Hospital Herlev - ny Fælles Akutmodtagelse (FAM) og Kvinde Barn Center (ultimo 2019)

Ibrugtagningen af de nye bygninger er en opgave, der gennemføres i relation til det samlede hospitals funktioner, som omfatter funktioner i både Gentofte og Herlev. I relation hertil, er der det sidste år arbejdet med en generalplan i 12 udviklingsspor, med det formål, at forberede og gøre hospitalet klar til de nye forhold. Der er i forbindelse med udarbejdelse af generalplanen foretaget afklaringer af hvilke afdelinger, der skal flytte ind i de nye bygninger i Herlev og hvilke patientforløb, der skal være omfattet. Generalplanen skal politisk forelægges.

Varetagelse af opgaven med ibrugtagning og flytteopgave foregår i et af de 12 udviklingsspor: ”Klargøring af nybyggeriet til klinisk drift samt flytteplanlægning”. Gruppen har til opgave at sikre, at der udarbejdes detaljerede planer for veltilrettelagt indflytning, test af tekniske anlæg, inventar, apparatur, it, medicoteknisk udstyr, træning af nye arbejds gange – herunder uddannelse af personalet. Alle elementer i forbindelse med den fysiske flytning – herunder konkret ansvarsfordeling før, under og efter flytningen.

Der gennemføres for nuværende optimeringer af patientforløb gennem flow-analyser og når dette arbejdet er afsluttet lægges de detaljerede planer for træning af personalet i nye fysiske rammer. Opgaven forventes planlagt foråret 2018.

For at gennemføre flytteopgaven så effektivt og professionelt som muligt, vil hospitalet benytte sig af regionens rammeaftale og indgå aftale med leverandør, som har mange erfaringer med at planlægge og gennemføre hospitalsflytninger.

For at udnytte det fulde potentiale af fusionen af Gentofte og Herlev Hospital og ibrugtagning af nybyggeriet, ønsker hospitalet at organisatoriske ændringer er implementeret senest et år før indflytningen i de nye fysiske rammer, hvilket også er understøttet af udenlandske erfaringer, som værende anbefalingsværdigt.

Statusredegørelsen vil fremadrettet blive opdateret ved hver statusrapport i juni og december, og de resterende byggerier, vil indgå i den rækkefølge, hvor det bliver aktuelt (to år før ibrugtagning).

Byggeriernes samfundsansvar

Regionens arbejde med byggeriernes samfundsansvar sker primært igennem arbejdet med de sociale klausuler. De sociale klausuler handler dels om klausuler vedrørende løn- og arbejdsvilkår (arbejdsklausuler), dels om klausuler, som har til formål at sikre flere elever i praktik (lærlinge) tilknyttet opgaver for regionen (uddannelsesklausul) og endelig klausuler med henvisning til overholdelse af internationale konventioner om for eksempel menneskerettigheder og miljø. Herudover har regionen også en naturlig forpligtelse til at imødegå sort arbejde, hvidvask og andre lovovertrædelser.

Arbejdsklausuler

Region Hovedstadens bygge- og anlægskontrakter indeholder bestemmelser om, at entreprenører sikrer egne medarbejdere og medarbejdere hos underentreprenører (kædeansvar) løn – og ansættelsesvilkår i henhold til bestemmelsen i ILO-konvention nr. 94.

Region Hovedstaden har indarbejdet kædeansvar i alle standardkoncepter for kontrakter vedrørende byggesager. Kædeansvar betyder, at regionens direkte kontraktpart (entreprenør) er ansvarlig for underentreprenørers overholdelse af arbejdsklausuler.

Tilsvarende gælder kravet om elever i praktik, som stilles til entreprenøren. Det er entreprenørens ret og pligt at sikre antallet af elever i praktik leveret, uanset om entreprenøren udfører opgaven selv, eller om opgaven løses via underentreprise.

Manglende opfyldelse af kontraktvilkår anses som et kontraktbrud, som regionen kan håndhæve efter almindelige aftaleretlige principper. En misligholdelse, såfremt den konkret må anses for at være væsentlig, vil i sidste ende kunne medføre ophævelse af kontraktforholdet.

Region Hovedstaden har den 20. september 2017 indgået aftale med Bygge- Anlægs- og Trækartellet (BAT) om adgang til Region Hovedstadens byggepladser med henblik på at identificere mulige overtrædelser af regionens sociale klausuler. Aftalen bygger på dialog og tillid mellem parterne. BAT Kartellet indgår med helt særlig viden og erfaring på området. BAT kartellet har, som følge af samarbejdsaftalen, fri adgang til alle regionens byggepladser, mod at BAT kartellet holder Region Hovedstaden orienteret om observationer på byggepladsen. Desuden holder BAT kartellet og Region Hovedstaden løbende møder om generelle spørgsmål samt specifikke observationer på byggepladserne.

Praktikpladsordningen

I februar 2011 besluttede regionsrådet at påtage sig et ansvar for at understøtte de nationale intentioner om at skabe flere praktikpladser, og at dette blandt andet skal ske gennem krav om praktikpladser i forbindelse med udbud af bygge- og anlægsopgaver. Regionen stiller krav om praktikpladser, når følgende forhold ved udbuddet er opfyldt:

- Opgaven skal have en varighed, som er på mindst 6 måneder.
- Lønudgiften skønnes at være på mindst 4 mio. kr. og/eller den samlede opgave overstiger 10 mio. kr.
- Opgaven har et fagligt indhold, som giver mulighed for at beskæftige elever i praktik.

Vurderinger af ovenstående forhold sammenholdes med en konkret vurdering i hvert enkelt udbud, herunder markedsmæssige forhold, opgavens kompleksitet, eventuelt mangel på elever fra håndværkeruddannelserne etc.

Region Hovedstaden igangsatte i 2017 et to årigt projekt – FAUK – som står for Forvaltning af regionens uddannelsesklausuler. Projektet finansieres af midler afsat i budgetaftalen 2017. Projektet har til formål at kvalificere samt

fremme en mere effektiv, ensartet og bæredygtig forvaltning af uddannelsesklausulerne på regionens byggeprojekter. Herunder sikre flest mulige praktikpladser.

FAUK-projektet er forankret i Center for Regional Udvikling, hvorfra den daglige projektledelse varetages. I regi af projektet har Region Hovedstaden indgået aftale med konsulentvirksomheden Kuben Management om en række leverancer, hvoraf hovedparten leveres i andet halvår af 2018. Primærleverancen i projektet er et dimensioneringsværktøj med en tilhørende vejledning, der skal være en hjælp til at beregne, hvor mange lærlinge (elever i praktik) en entreprise kan rumme. Dimensionering er udpeget af alle regioner til at være uddannelsesklausulernes akilleshæl. Dimensioneringsværktøjet indgår i en større best practicemodel, der også indeholder Kuben Managements kortlægning af barrierer i praksis og anbefalinger til en styrket klausulforvaltning.

Center for Regional Udvikling laver en samlet afrapportering på FAUK projektet og herunder leverancer fra Kuben Management i slutningen af 2018. Afrapporteringen giver en status for projektet og vil indeholde anbefalinger til det videre arbejde med at forvalte uddannelsesklausuler. Afrapporteringen bliver forelagt Erhvervs-, Vækst og Forskningsudvalget samt Regionsrådet ultimo 2018.

Region Hovedstaden følger hver måned op på antallet af praktikpladser på de større hospitalsbyggerier. Opgørelsen ultimo april 2018 viser 117 realiserede elevårsværk svarende til 71 elever i praktik hos de entreprenører, som Region Hovedstaden har indgået kontrakt med på de større hospitalsbyggerier¹. Det samlede krav i kontrakterne er 143 elevårsværk svarende til 87 elever i praktik. Byggerierne er fortsat i gang og med fokus på som minimum at nå de fastsatte krav i kontrakterne om antal elever i praktik.

Projektorganisationernes tilbagemelding er, at entreprenørerne generelt er samarbejdsvillige omkring opfølgningen af kravene om elever i praktik (uddannelsesklausulerne) og at entreprenørerne overordnet set opfylder kravene. I få tilfælde har entreprenører haft svært ved at opfylde kravet, og i sådanne tilfælde er et samarbejde mellem entreprenøren, projektorganisationen, regionens praktikpladsenhed og erhvervsskolerne blevet iværksat, med henblik på at løse udfordringen og skaffe lærlinge (elever i praktik) til projektet.

Øvrigt samfundsansvar, herunder klausuler om overholdelse af internationale konventioner mv.

Region Hovedstaden stiller i regionens kontrakter med leverandører krav om at ydelser leveres med respekt for national og internationale love og regler

¹ Når Region Hovedstaden stiller krav i entreprisekontrakterne med håndværkervirksomhederne om at ansætte i elever i praktik, beregnes og kontrolleres kravet i årsværk. Et årsværk svarer til 1924 timer per år, som svarer til 0,61 praktikplads.

vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrup-tion. Konkret vil det sige:

- FN's deklaration om menneskerettigheder
- ILO's deklaration om arbejdstagerrettigheder
- Rio deklaration om miljø og udvikling
- FN's konvention mod korruption

Herudover arbejder Region Hovedstaden i forbindelse med udbud af entre-prise på at sikre sig mod at indgå kontrakt med virksomheder, der er dømt for hvidvask, eller som har ubetalt forfalden skattegæld.

Region Hovedstaden har i 2018 modtaget en henvendelse vedrørende en kon-kret sag om en underleverandør på baggrund af mistanke om skatteunddra-gelse, sort arbejde og hvidvask. Den konkrete sag er overgivet til Skattemyn-digheder for videre efterforskning.

Region Hovedstaden benytter i dag de muligheder, udbudsreglerne giver, for at udelukke tilbudsgivere med skattegæld over 100.000 kr. eller dom for hvidvask. Ligeledes har Region Hovedstaden i entreprisekontrakter i de store byggeprojekter i dag benyttet muligheden efter udbudsloven for at indføre kædeansvar for kontraktparten. Endelig stiller vi krav om udskiftning af un-derleverandører, som kontraktparten entrerer med i ond tro.